GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERA:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţī.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 18. Sâmbătă, 24 Ianuariu (5 Februariu.) 1887.

Braşovŭ, 23 Ianuariu 1887.

Asigurările ce le dau tóte guvernele europene, că voescŭ pace, şi speranţele ce încă totŭ se mai audŭ esprimându-se în unele parlamente, că se va puté susţine pacea, nu mai au nicĭ o valóre. Organulŭ cancelarului Bismarck le consideră ca vorbe deşerte şi nu se póte opri d'a lua în ironiă declaraţiunile făcute în ḍilele acestea de ministrulŭ preşedinte ungarŭ în camera deputaţilorŭ, dândŭ a se'nţelege, că cei din Pesta şi din Viena se nutrescŭ cu ilusiunī, decă totŭ mai credŭ în susţinerea păcii.

Şi într'adevĕrŭ că pe ḍi ce merge se'nmulţescŭ semnele unui fórte apropiatŭ periculŭ. Situaţiunea europeană e atâtŭ de încordată, încât omulŭ trebue, vrêndŭ nevrêndŭ, sĕ s'aştepte în fiăcare momentŭ a vedé deslănţuindu se tóte furiile rĕsboiului, ce ameninţă întréga Europă.

Pregătirile de rĕsboiu ce se facŭ de tóte statele cu ne mai pomenită grabă, cheltuelile enorme ce le pretindŭ aceste pregătirī, greutatea dărilorŭ ce apasă popórele din causa acésta, stagnarea afacerilorŭ comerciale, miseria ce se întinde cu paşī repeḍi, neputinţa guvernelorŭ d'a lucra pentru bunăstarea internă a popórelorŭ — afară de patria nóstră, unde guvernulŭ nicī n'a visatŭ vr'odată să'şī bată capulŭ cu aşa ceva — fiindŭ tótă atenţiunea lorŭ absorbită în afacerile esterióre, tóte acestea au adusŭ o stare de lucrurī ce nu mai e de suferitŭ şi trebue limpeḍită odată, şi după tóte indiciele numai cu armele se mai póte limpeḍi.

Ceea ce a mărîtŭ şi mai multŭ îngrijirile şi temerile de rĕsboiu, cu deosebire între Germania şi Francia, este atitudinea pressei oficióse germane, care nu lasă sĕ trécă ḍi fără a ameninţa pe Francesī. Aceste ameninţărī, care şi-au luatŭ începutulŭ cu discursurile prinţului Bismarck în Reichstag, n'au făcutŭ decâtŭ sĕ agraveze situaţiunea, căcī după cum ne comunică telegramele din Paris opiniunea publică franceză devine totŭ mai amărîtă. Póte sĕ fiă vorbele cancelarului Bismarck şi articulii rĕsboinicī ai pressei oficióse germane numai nisce manevre electorale, pentru ca sĕ obţină cancelarulŭ în noulŭ Reichstag o maioritate favorabilă proiectului militarŭ; dér nu se póte contesta, că ele au înăspritŭ relaţiunile dintre Francia şi Germania, aşa că aḍi au ajunsŭ la cuţitŭ.

Mai ḍilele trecute se vorbea de o notă ce avea de gândŭ sĕ o trimétă guvernulŭ germanŭ celui francezŭ, spre a'i cere lămurirī în privinţa înarmărilorŭ franceze. Nota nu s'a trimesŭ încă, dér în cercurile bine informate germane se susţine, că nu s'a renunţatŭ la acestŭ planŭ şi că nota póte fi încă adresată. Se pare însĕ că guvernulŭ francesŭ n'a aşteptatŭ sĕ i se céră lămurirī, ci a gasitŭ cu cale sĕ cérĕ elŭ lămurirī dela guvernulŭ germanŭ. O telegramă din Berlinŭ anunţă, că ambasadorulŭ francesŭ Herbette ar fi însărcinatŭ de guvernulŭ sĕu sĕ céră importante desluşirī prinţului Bismarck. Şi anume, ambasadorulŭ francesŭ sĕ întrebe „cu tótă politeţa“, cum au sĕ se'nţelégă acele vorbe ale lui Bismarck, „că actualului guvernŭ francezŭ i-ar puté urma altulŭ, care sĕ 'mpingă lucrurile la rĕsboiu“; totodată sĕ atragă atenţiunea cancelarului asupra limbagiului plinŭ de ură ce-lŭ ţinŭ foile oficióse germane de sĕptĕmânī întregī contra Franciei şi în specialŭ contra ministrului de rĕsboiu francesŭ Boulanger, deórece acestŭ limbagiu a iritatŭ poporulŭ francesŭ.

Décă relaţiunile dintre Francia şi Germania au ajunsŭ atâtŭ de încordate, încâtŭ sĕ'şī céră una alteia lămurirī, atuncī nimenea nu va puté ḍice că suntŭ nejustificate temerile de rĕsboiu. Cei din Berlinŭ negreşitŭ caută sĕ slăbéscă efectulŭ ce l'a produsŭ scirea de mai susŭ, ḍicêndŭ că ambasadorulŭ francezŭ Herbette, care a şi avutŭ o întrevedere cu fiulŭ cancelarului, cu contele Herbert Bismarck, a fostŭ însărcinatŭ sĕ dea lămurirī liniştitóre despre intenţiunile lui Boulanger. Pe cine sĕ credemŭ, căcī scirea îngrijitóre de mai susŭ se dă ca provenindŭ din isvorŭ necondiţionatŭ demnŭ de credinţă? Nicī cei din Berlinŭ, nicī cei din Paris nu mai au curagiulŭ sĕ crédă în susţinerea păcii. Întréga pressă parisiană şi berlinesă consideră situaţiunea ca fórte seriósă.

Dér nu numai din Vestŭ ameninţă furtuna. „Matin“ e informatŭ din Viena, că pregătirile militare ale Austro-Ungariei se facŭ la cererea Germaniei, care nu şi-a pututŭ asigura deplinŭ neutralitatea Rusiei pentru casulŭ de rĕsboiu cu Francia. Acéstă stare de lucrurī dateză din Decemvre, când a fostŭ în Berlinŭ prinţulŭ regentŭ alŭ Bavariei, ale cărui raporturī de înrudire cu casa domnitóre austro-ungară suntŭ cunoscute. „Journal des Débats“ ḍice, că starea raporturilorŭ dintre Francia şi Germania oferă, ce e dreptŭ, ocasiunea, dér nu şi motivulŭ d'a se pregăti Austro-Ungaria, alŭ cărei ochiu nu e îndreptatŭ spre Rinŭ, ci spre Dunărea de josŭ. Inarmările Germaniei au ca ţintă pe Francesī, pe când ale Austro-Ungariei se facŭ în vederea unui conflictŭ cu Rusia.

Unŭ altŭ indiciu de seriositatea situaţiunei şi în Ostŭ este scirea ce ni s'a telegrafiatŭ aḍi din Viena, că convocarea delegaţiunilorŭ e pusă în perspectivă pe ḍiua de 10 Martie şi că Sâmbătă séu Duminecă se va publica decretulŭ, care interdice esportulŭ cailorŭ.

In faţa acestorŭ stărī de lucrurī, a dispărutŭ aprópe cu totulŭ speranţa, că se va puté limpeḍi situaţiunea altfelŭ decâtŭ prin arme.

Invĕţămentulŭ nostru mediu şi superiorŭ,
în raportŭ cu necesităţile nóstre.

III.

Sĕ nu se credă, că la noi nu s'ar fi potutŭ face mai multŭ în privinţa economiei din causa îmbucăţirei pămêntului şi a lipsei de capitalŭ. Ba se putea şi sĕ póte face încă fórte multŭ şi unde n'ar pute face singuraticii, acolo ar puté face asociaţiunile.

Sĕ luămŭ de esemplu cele mai marī şi mai renumite firme de semênţe din Austria şi Germania, carī prin cultura şi esportulŭ de semênţe suntŭ cunoscute aḍī în totă lumea, şi desfacŭ pe fiecare anŭ semênţe de milióne de mărcī; ele au începutŭ operaţiunile lorŭ cu câteva ectare de pămêntŭ. Astfelŭ firma de semênţe de florī de grădină, fraţii Dippe din Quedlinburg, 'şĭ-a începutŭ operaţiunile cu 12 hectare şi adī după vr'o 30 anī, cultivă peste 2500 hectare, firma F. Knauer din Grobers, renumită prin cultura semênţii de sfeclă de zacharŭ şi a altorŭ semênţe agricole şi de grădină, a începutŭ cu 25 hectare, luate in arendă; totŭ aşa şi cele mai multe şi mai renumite firme de semênţe din Erfurt — carī aḍi e centrulŭ comerciului de semênţe — au începutŭ cu nisce areale fórte modeste.

In Germania unii grădinarī, de pe areale decâte 2—3 hectare au venite de sute de mii mărcī pe anŭ. Astfelŭ unŭ grădinarŭ dela Dresda espusese la Berlinŭ în anulŭ 1884 nu mai puţinŭ de 25 000 esemplare, din o singură flóre, în tóte mărimile, varietăţile şi culorile şi nuanţele cele mai fine.

Tocmai resultatele sciinţei şi mijlócelorŭ de cultură şi comunicaţiune ale timpului modernŭ au făcutŭ posibilă o împărţire a muncei şi în agricultură, au făcutŭ posibilŭ, ca unele rasse de animale şi plante, resultate din o lungă şi bogată nutriţiune şi îngrijire, sĕ dea unŭ folosŭ îndoitŭ şi întreitŭ, decâtŭ cele ordinare, au făcutŭ posibilŭ ca agricultorii sĕ afle mai de folosŭ d'a cumpĕra şi importa vitele şi plantele de prăsilă din alte locurī şi alte economii, unde suntŭ condiţiunile mai favorabile şi le potŭ da o mai bună îngrijire, decâtŭ a le produce ei înşişī. Tóte aceste însĕ pentru agricultorii noştri suntŭ lucrurī cu totulŭ necunoscute, întocmai ca şi când s'ar fi petrecutŭ în epocele preistorice séu pe alte planete, deşi şi pe la noì se află în mai multe locurī unele condiţiunī fórte favorabile.

Sĕ luămŭ d. es. Braşovulŭ. Scimŭ cu toţii, că Românii din Scheiu suntŭ fórte bunī grădinarī şi cultivatorī de pomì, ear cei dela Dîrste şi Stupinī cultivă legumī şi zarzavaturī fórte bune, scimŭ, că Braşovului graţiă situaţiunei sale la frontiera Ardélului şi României şi a legăturei sale cu ambele ţerī prin calea ferată, i e posibilŭ sĕ pórte unŭ comerciu bunicelŭ cu póme şi strugurī în ambele ţĕrī, d'asemenea scimŭ şi vedemŭ cu toţii, că atâtŭ la oraşele din Ardealŭ câtŭ şi la cele din România n'avemŭ de locŭ grădinarī de specialitate, ci numai câţīva străinī — din Boemia — din cismarī, birtaşī etc. acum facŭ şi pe grădinarulŭ, şi adeseorī cu bunŭ succesŭ şi deşi prin urmare munca unorŭ grădinarī de specialitate, seu şi numai cu ceva teoriă, s'ar plăti forte bine, şi deşi cele mai multe grădinī şi stupinī suntŭ adī în mânile Românilorŭ, ba chiar hiserica St. Nicolae din Scheiu e proprietara unorŭ grădinī şi stupinī frumose — totuşi până aḍī nicī eforia bisericei, şi nicī cineva din numĕrosulŭ corpŭ profesoralŭ şi învĕţătorescŭ dela gimnasiu şi scólele centrale nu s'a gânditŭ la înfiinţarea unei scole de horticultură séu celŭ puţinŭ la deschiderea unorŭ cursurī publice şi grătuite de grădinăritŭ şi pomicultură.

Totŭ aşa şi la Blasiu*), care este situatŭ în centrulŭ regiunei vinului, şi deşi atâtŭ metropolia câtŭ şi diferitele instituţiunī şi fundaţiunī de cultură, dispunŭ de moşii şi podgorii marī, totuşī până acum nu s'a făcutŭ nimicŭ pentru ridicarea şi îmbunătăţirea agriculturei şi viticulturei române. Totŭ aşa e şi la gimnasiele din Beiuşiu, Năsĕudŭ, Bradŭ, şi la seminariile din Blasiu, Sibiiu, Gherla etc.

Deşi însumī recunoscŭ şi sciu apreţia pe deplinŭ însemnătatea şi valórea studiilorŭ classice, şi mi s'a oferitŭ destulă ocasiune sĕ facŭ comparaţiă între absolvenţii gimnasiilorŭ nóstre şi ai celorŭ străine din Ardélŭ şi între cei dela gimnasiile şi liceele din România, Austria şi Germania şi prin urmare sĕ mĕ convingŭ despre partea lorŭ cea bună şi cea rea, atâtŭ faţă cu cestiunile vieţei practice, câtŭ şi la studiile înalte — universitare — totuşī nu potŭ aproba programa de aḍī a gimnasiilorŭ şi seminariilorŭ nóstre, căcī ea e unilaterală, neglige aprópe cu totulŭ tocmai partea esenţială pentru noi, şi, după cum resultă din cele înşirate păn'aci, ea nu corĕspunde de locŭ cu necesităţile şi raporturile actuale ale naţiunei române din Ardélŭ şi Ţéra Unguréscă!! Comparaţiunea ce s'ar face între starea gimnasiilorŭ nóstre şi ale altora, orī care ar fi ea, nu se potrivesce, e greşită, căcī altele suntŭ împrejurările şi necesităţile acelorŭ popórĕ şi institute, şi altele ale nóstre, căcī în nicī unŭ statŭ şi la nicī unŭ poporŭ nu vorŭ fi siliţī peste 90% din studenţii şi absolvenţii de gimnasii d'a nu se mai ocupa nicīodată cu literatura ci a lua plugulŭ de corne, ca la noi.

Prin urmare adī, când puternicii ḍilei ne persecută pe tóte terenurile, când statulŭ ne esclude sistematicŭ din tóte posturile şi funcţiunile sale, din justiţiă, administraţiă, dela institutele sale de învĕţămentŭ, dela calea ferată, poştă, telegrafe, finance etc. şi cu esceptiunea puţinelorŭ nóstre instituţiunī, suntemŭ avisaţī numai şi numai la agricultură.

Decă nu voimŭ sĕ perimŭ, ca poporŭ şi naţiune, datorī suntemŭ sĕ ţinemŭ contŭ de împrejurările aceste şi de sortea şi viitorulŭ celorŭ 90% din frecventanţii institutelorŭ nóstre, şi décă nu le putemŭ oferi satisfacţiunea morală şi materială, şi statulŭ nu voesce sĕ facă nimicŭ pentru ei, sĕ le uşurămŭ celŭ puţinŭ lupta pentru esistenţă, dându le arme potrivite pentru acésta. Şi tocmai aci este terenulŭ, pe care amŭ pute noi lucra cu mai multŭ sporŭ, şi secera triumfurile cele mai marī economice şi politice

---

*) Avemŭ informaţiunī positive, că în seminarulŭ metropolitanŭ din Blasiu de câţīva anī încóce s'a introdusŭ prin actualulŭ metropolitŭ şi studiulŭ economiei rurale, care li-se propune teologilorŭ cam 2 óre pe sĕptĕmână. De asemenea li-se propune 2 ore pe sĕptĕmână şi higiena, Economia rurală se propune şi la preparandia de acolo. — Red

Pe când șoviniștii de adĭ, în fanatismulŭ lorŭ orbitŭ de pasiune, ne persecută și escludŭ din tóte funcțiunile publice, și pe când ei iau pe cismarii și mĕsarii lorŭ dela sulă și teslă, pentru a ni-i impune nouă ca foszolgabirĕi și judecătorĭ, a-i face domnĭ, carĭ fluctueză și sĕ mlădie ca trestia de vĕntŭ, noi sĕ ne aruncămŭ cât mai multŭ pe cele economice, sĕ ne creămŭ brațe și forțe productive, din ómenii de carte, ómenĭ cu stare și independențĭ, din carĭ apoi la unŭ momentŭ datŭ, totdéuna potĭ face domnĭ și funcționarĭ, sĕ ridicămŭ starea morală și materială a poporului.

Pe când Ungurii umblă d'a pisa apa în piuă — după âulturegyleturĭ și fiascurĭ — ér averile lorŭ trecŭ cu sutele în mânile patrioților de genulŭ nou — ale Jidanilorŭ — noi sĕ ne formămŭ industriași și negustorĭ câtŭ mai mulțĭ, și agricultorĭ sdravenĭ, arendași și antreprenorĭ de moșii medii și marĭ, și în fine ómenĭ cu stare, proprietarĭ marĭ. Pe lângă cele 40, 60—100 jugere de pămĕntŭ ce au unii din țĕranii noștri mai cu stare, ajutorațĭ de institutele române de creditŭ potŭ lua în arendă pe unŭ timpŭ mai lungŭ seu chiar cumpĕra complecse mai marĭ dela comune, biserici, scóle seu chiar și din proprietatea mare, fostă odinióră nobilitară. Decă cele din urmă, în urma banchetelorŭ și fiascurilorŭ celorŭ multe, și așa vinŭ la vĕndare de le rĕmânŭ jidanilorŭ pe unŭ prețŭ ridiculŭ, óre de ce nu amŭ face și noi concurență jidanilorŭ, și nu amŭ consolida proprietatea mică și amŭ d'a mai multă putere proprietății medii??

Tocmai lipsa de salare și lefĭ ficse și suficiente a preoțilorŭ și învĕțătorilorŭ noștri, care i constrânge sĕ porte și economia de câmpŭ și se muncéscă, alăturea cu țĕranii, decă ea e unŭ rĕu forte mare, conține și ceva bine, căci preotulŭ și învĕțătorulŭ, eșitŭ din sînulŭ poporului, nu se depărtéză de elŭ și nu se instrăinéză formândŭ o classă deosebită, cum suntŭ d. e. preoții românĭ din Bucovina, ci rĕmânŭ părtași la tóte suferințele și nevoile lui, îi face sĕ fie organele cele mai potrivite pentru ridicarea stării morale și materiale a poporului, căci întroducendŭ preotulŭ, învĕțătorulŭ, notarulŭ o cultură raționată, de sigurŭ îi vorŭ imita în curendŭ și țĕranii.

Decĭ până vorŭ luci și pentru noi timpurĭ mai senine și vorŭ ave și preoții noștri unŭ venitŭ ficsŭ și vomŭ fi în stare a înființa și întreținea unŭ numĕrŭ corĕspundĕtorŭ de scóle speciale de agricultură, fără a schimba caracterulŭ gimnasiilorŭ nóstre de gimnasii clasice, seu a le transforma în scóle reale orĭ speciale de agricultură, și fără a le stirbi într'unŭ modŭ simțitorŭ cultura universală urmărită adĭ, totuși se póte ține contŭ de impregiurările amintite mai susŭ, și programa la gimnasii, scolĭ preparandiale și seminarii póte fi modificată și complectată astfelŭ, ca sĕ corĕspundă pe deplinŭ trebuințelorŭ nóstre.

Pregătirĭ militare în Germania.

Diarului »Kölnische Zeitung“ i se scrie din Maiența, că administrațiunea militară germană nu lasă nicĭ unŭ mijlocŭ nefolositŭ spre a pregăti în timpŭ de pace tóte cele de lipsă pentru casulŭ unui rĕsboiu. Astfelŭ în ultimile sĕptĕmânĭ intendențele diverselorŭ corpurĭ de armată au încheiatŭ cu mai mulțĭ comercianțĭ din Maiența și din împrejurime contracte pentru esecutarea de lucrărĭ și furniturĭ, necesare la construirea de barace și alte construcțiunĭ de felulŭ acesta, pentru casulŭ unui rĕsboiu. Pentru termine scurte se dau prețurĭ marĭ Ludwigs-Bahn din Hessa a luatŭ asupră'șĭ sarcina d'a întocmi repede o mare stațiune pentru aprovisionarea trupelorŭ la gara Bischofsheim, unde se încrucișează liniile din nord pela Francfortŭ și din sud pela Aschaffenburg

Luptele Italienilorŭ cu Abisinienii.

In dilele trecute o telegramă ni-a comunicatŭ scirea, că între trupele italiene, care ocupă Massauahulŭ, și între unŭ corpŭ de armată abisinianŭ a isbucnitŭ rĕsboiulŭ.

Amĕrunte despre luptele purtate până acum au sositŭ la Roma și în ședința dela 1 Februariu a camerei deputaților, ministrulŭ Depretis a cetitŭ următórea telegramă ce a trimis'o generalulŭ Gene din Massauah la 29 Ianuariu:

„Perim, 31 Ianuariu. La 24 Ianuariu, Ras Alulah (comandantulŭ trupelorŭ abisiniene. — Red.) părăsi Ghinda, tăbărî în sudostŭ de Saati, atăcă la 25 Ianuariu acéstă localitate și după trei ore de luptă fu respinsŭ. Italienii au avutŭ 5 morțĭ și 4 rănițĭ Perderile abisiniene suntŭ necunoscute. La 26 Ianuariu, porniră trei companii italiane și 50 neregulațĭ din Monkullo, ca sĕ aprovisioneze Saati. Pe la calea jumĕtate, Italienii fură atacațĭ și după mai multe ore de luptă fu nimicită colóna (italiană). Deja 90 rănițĭ se află în spitalulŭ din Massauah. 'Mĭ reservŭ a trimite o listă precisă a morților și rănițilorŭ. Causa perderei este estinderea peste mĕsură de mare a liniei nóstre. Posturile din Saati, Wua și Arafali le-amŭ chiămatŭ îndĕrĕtŭ. Se pare, că Ras Alulah, din causa grelelorŭ perderĭ și numĕroșilorŭ rănițĭ, sĕ rentórce la Ghinda, probabilŭ pentru ca sĕ'șĭ întărescă trupele și sĕ aștepte sosirea lui Negus (principelui) care se dice că se află în marșŭ înaintândŭ cu trupe.“

Acéstă depeșă a fostŭ ascultată cu seriositate și liniște, și imediatŭ se formă comisiunea spre a desbate creditulŭ cerutŭ de guvernŭ. Proiectulŭ de lege respectivŭ, pe care comisiunea l'a și primitŭ în unanimitate s'a și pusŭ în desbaterea camerei. Corpulŭ de espedițiune, care se echipéză, numĕră deocamdată 10,000 ómenĭ. Tóte corăbiile disponibile ale societății „Navigazione Generale“ se dirigéză la Neapole.

După ale depeșĭ ale generalului Gene, lupta celorŭ trei companii italiane cu Abisinienii, carĭ erau de 20 de orĭ mai numeroșĭ, a duratŭ optŭ ore. Impușcăturile n'au fostŭ audite de celelalte trupe italiene căcĭ lupta s'a datŭ la o depărtare de dece ore de marșŭ dela Massauah, prin urmare nu era cu putință sĕ fiă ajutată colóna.

După depeșĭ din isvorŭ englesŭ, perderile Abisinienilorŭ suntŭ enorme și se urcă la șese mii (?) morțĭ și rănițĭ. Se pare că oficerii au cădutŭ toțĭ. Lupta au perdut'o cei 450 de Italienĭ în ultimele două ore cu baioneta.

Italienii bănuescŭ, că Abisinienii suntŭ pușĭ de o putere străină, ca sĕ încurce pe Italienĭ în Africa.

Scirĭ militare.

Germania. Se anunță că armata germană posede unŭ agentŭ nou explosivŭ, *roburita*. Se dice că proiectilulŭ acesta are multŭ mai multă putere decâtŭ melinita. Nu se scie din ce se compune roburita, însĕ se scie că pentru esplosiă trebue o căldură mare și intensă; nu produce flacăre, însĕ sguduе aerulŭ fórte tare.—„Gaulois“ dă următórele amĕnunte asupra armatei germane: E interesantŭ d'a șci câte dile trebue armatei germane d'a trece din starea de pace în starea de rĕsboiu. Din datele tabloului de mobilisare resultă că după 24 óre dela ordinulŭ telegraficŭ, tótă cavaleria se póte pune în marșŭ cu câte 140 cai celŭ puținŭ, pentru fiăcare escadronŭ. Corpurile de armată vorŭ ave a cincea di o colónă de mobilisare și vorŭ fi complecte a 13-a di. Garda, care primesce reserva din totŭ imperiulŭ, are nevoe de 7 dile pentru a mobilisa fracțiunile de luptătorĭ. Prin urmare a 13-a di sera, când trupele de campaniă vorŭ fi primitŭ tóte elementele de mobilisare, vorŭ da unŭ efectivŭ de aprópe 830,000 ómenĭ. După 20 dile, trupele de reservă vorŭ numĕra 436,000 ómenĭ, ceea ce face pentru armata de campaniă unŭ totalŭ de 1,226,000. In sfĕrșitŭ pe la a 20-a seu a 21 di armata din garnisóne va avea unŭ efectivŭ de 800,000 ómenĭ, ceea ce ar face unŭ totalŭ de mai multŭ de 2 milióne ómenĭ incorporațĭ sub drapelulŭ germanŭ.

Italia. Se va publica încurendŭ, spune „Italia Militare«, actulŭ ministerialŭ pentru adoptarea puscei Vetterli, transformată. Distribuțiunea nouei puscĭ cu repetițiă s'a și inceputŭ pentru trupe. In cursulŭ acestui trimestru ele vorŭ fi tóte prevĕdute precum și bersaglierii. In cursulŭ acestui anŭ se va da acéstă pușcă unei marĭ părțĭ a infanteriei de liniă și armatei permanente.

Austro-Ungaria. Diarulŭ unguresc „Aradi Közlöny« comunică, că autoritatea militară a fortăreței Aradului a comandatŭ 100,000 măjĭ metrice de făină, din care causă prețulŭ grânelorŭ s'a urcatŭ în Aradŭ cu 20 de cr. la maje.

România. Ministerulŭ de rĕsboiu românŭ a comandatŭ încă 40 de cuptóre transportabile pentru manutanțele armatei, astfelŭ că pe viitorŭ fiecare din cele 4 manutanțe va putea sĕ furniseze în timpŭ de 24 de óre peste 40,000 de rațiunĭ de pâne.—Arsenalulŭ armatei se va mări.— In Galațĭ a sositŭ o mare cantitate de materialŭ pentru flotila română.—Planurile pentru fortificarea Bucurescilorŭ se vorŭ modifica, se dice, în modŭ radicalŭ. Căpitanulŭ Culcerŭ, distinsŭ oficerŭ de geniu, va pleca în Belgia sĕ studieze acéstă cestiune.—D-lŭ M. Kogălniceanu ca raportorŭ a depusŭ în cameră proiectulŭ de lege, prin care se dă ministerului de rĕsboiu 5 milióne francĭ pentru echipamentulŭ armatei.

Rusia. „Telegrafului“ din Bucuresci i se scrie din Chișinău (Basarabia), că acolo s'a primitŭ ordinŭ de a pregăti furagiu și proviantŭ pentru armată în mare cantitate. Ordinulŭ e generalŭ pentru sudulŭ Rusiei și intendența a încheiatŭ contracte cu Hersch Firstenberg pentru Basarabia, Leon Margulis pentru Ecaterinoslav, Abraam Grinberg pentru Crimea, Samoilo pentru Odesa, Zurovsky pentru Sevastopolŭ și Nohim, Granat pentru Podolia. La Chișinău sosescŭ pentru primirea proviantului colonelii Holdstaub și Țibalsky.

SCIRILE DILEI.

„Pol. Korr.“ e informată din *Pesta*, că ministrulŭ de finanțe *Szapary* peste câteva sĕptĕmânĭ se va retrage dela postulŭ sĕu. „Pester Lloyd« dice că póte și mai curendŭ.

—x—

Direcțiunea căilorŭ ferate de statŭ ung. a încunoscințatŭ camera comercială și industrială din Brașovŭ, că pentru transporturĭ de carne de porcŭ próspĕtă, ce sĕ facŭ sub adresa »reuniunii pentru cumpĕrarea de carne“ a fabricanților de salamŭ din Sibiiu, s'au acordatŭ la trimiterea de celŭ puținŭ 1000 chilogr. și pe lângă plata taxei de transportŭ următórea reducțiune de transportŭ la 100 chilogr. dela Aradŭ la Sibiiu 120 fl. 4 cr., dela Ciaba la Sibiiu 146 fl. 5 cr., dela Dobriținŭ

FOILETONU.

Arta de a vorbi.

(Conferința prof. Ang. Demetrescu, ținută la 11 Ianuariu 1887, la Atheneulŭ romanŭ din Bucuresci.)

Două puterĭ, carĭ jócă unŭ rolŭ fórte însemnatŭ, putemŭ dice, carĭ conducŭ mai multŭ statele suntŭ: *cuvĕntulŭ* și *pressa*. Adĭ nu mai e singură sabia stăpâna norodelorŭ; elocuența și pressa facŭ progrese marĭ. Statele, în carĭ acești duoi representanțĭ ai cugetărei suntŭ iubițĭ, mergŭ înainte; cele în care suntŭ disprețuițĭ dau îndĕrĕtŭ, chiar decă poporulŭ e dotatŭ cu multe calitățĭ frumóse. Esemplu e Franța și Turcia. Și despre cea de pe urmă povestesce o nostimă anecdotă dela 1857, când treceau emiganțĭ d'ai noștri prin Turcia. Unulŭ, arĕtându'șĭ pașaportulŭ, pe care era scrisŭ profesia de *diaristŭ*, puse în mirare pe Turculŭ, care ilŭ esamina, căci nu pricepea ce va sĕ dică acesta. După ce emigratulŭ îi esplică, elŭ dise cu convingere: adecă *haimana-tacâm!*

Inainte de a întra în subiectŭ conferențiarulŭ își pune întrebarea, decă *pressa* e puterea I-a seu a IV-a în statŭ? După constituțiă nu e de locŭ, căcĭ ea recunósce puterea judiciară, executivă și legiuitóre. Dér în realitate, afirmă oratorulŭ, este cea dintâiu. Și étă de ce: guvernele potŭ ține pieptŭ elocinței, căcĭ caută sĕ alegă în camerĭ ómenĭ cu mai multe cătușe la gură; în parlamente se cere óre-cum voința alegĕtorilorŭ și asupra acestora se facŭ violențe; în întrunirile publice nu potŭ vorbi toțĭ, căcĭ în unele țĕrĭ rarŭ se găsescŭ sălĭ pentru întrunirĭ de acestea, apoi cei din Cameră au numai trei lunĭ de vorbă pe anŭ. Cu pressa însĕ nu e totŭ așa: ea lucréză totŭ anulŭ; la dênsa póte sĕ ia parte orĭ ce omŭ — naturalŭ, fiindŭ în stare sĕ scrie — fără voia nimĕnui; în pressă nu e obligațiă sĕ se țină unŭ limbagiu strictŭ și regulamentarŭ; în pressă potĭ sĕ fi cât de lungŭ, potĭ sĕ te servescĭ de orĭ-ce formă. In sfîrșitŭ, glasulŭ oratorului nu are putere decâtŭ asupra unei sălĭ, glasulŭ pressei asupra țĕrei!

Printr'o comparațiă între pressă și elocuență, conferențiarulŭ vine la subiectŭ. Prin ea spune că e mai lesne sĕ fi oratorŭ decâtŭ gazetarŭ — décă ai darŭ firescŭ, căci oratorulŭ, dice d-sa, trăesce în lumea urechilorŭ și a ochilorŭ, pe când gazetarulŭ în lumea reflecției, — dér oratorulŭ are și desavantage căcĭ auditorulŭ ține sémă de defectele oratorului, dér de ale scriitorului nu. Tribuna e o scenă, discursulŭ unŭ spectacolŭ, oratorulŭ unŭ actorŭ. . . .

Discursulŭ e fiiulŭ libertățeĭ. Unde e libertate, e elocuență; unde nu este, nu. Când libertatea se ivesce, se ivesce și elocuența; când libertatea piere, piere și ea. Așa s'a întâmplatŭ la Grecĭ, așa la Romanĭ, așa la alte popóre. Francesii, poporŭ cu mâncărime la limbă, n'au avutŭ elocuență până n'au avutŭ libertate; Englesii, din potrivă tăcuțĭ, au avutŭ oratorĭ marĭ înaintea tuturorŭ celorlalte popóre.

Patru lucrurĭ suntŭ carĭ constituescŭ în fiă-ce țéră geniulŭ oratoricŭ: 1) caracterulŭ naționalŭ; 2) geniulŭ limbei; 3) trebuințele politico-sociale; 4) fisionomia oratorilorŭ și ascultătorilorŭ.

1). Se înțelege că, décă unŭ poporŭ e tăcutŭ și rece, oratorulŭ trebue sĕ se căsnéscă mai multŭ pentru a mișca. Din potrivă, décă e mobilŭ, atuncĭ lesne ilŭ înflacărĭ. Discursurile lungĭ nu placŭ unui asemenea auditorŭ, vrea sĕ iasă omulŭ din sală; décă n'are locŭ; vrea sĕ vorbécă, și décă n'are cu cine începe se sforăe.

2). Décă limba e incultă, aspră, nearmoniósă, n'ai trebuințe sĕ cauțĭ multŭ la frase, ci sĕ facĭ figurĭ puternice de raționare. Décă limba e musicală, urechea trebue sĕ fiă lingușită și sufletulŭ plinŭ. Décă limba, pe lângă acésta, e și cultă, atuncĭ se cere multŭ esercițiu ca sĕ potĭ reuși.

3) Sĕ se ție sémă de împrejurărĭ. Altfelŭ trebuescŭ sĕ fiă discursurile într'o vreme de criză, de revoluțiă, de primejdiă națională și alt-felŭ într'o stare normală a statului. Când suntŭ timpurĭ grele, discursulŭ se ridică și auditorulŭ se face una cu elŭ; când suntŭ timpurĭ liniștite... atuncĭ întrebuințarea mijlócelorŭ teatrale e ridiculă. Apoi, altfelŭ se vorbește în aerŭ liberŭ, alt-felŭ în Parlamentŭ, alt-felŭ la Ateneu, etc.

la Sibiiu 139 fl. 1 cr. Acéstă favoră rĕmâne în vigóre până celă multă la finele lui Aprilie. Aceste transporturĭ se voră face ca transporturĭ accelerate, fără a fi supuse terminelorŭ pentru transporturile accelerate.

—x—

D-lŭ *Dr. Albinŭ Popŭ* e numitŭ medicŭ superiorŭ în reservă la regim. de inf. 62. D-lŭ căpitanŭ cl. II. *Ilie Dordea* dela regim. de inf. 37 a trecutŭ în pensiune, cu domiciliulŭ în Pojorîta, Ardealŭ.

—x—

D-lŭ *Eugen Jekelius*, secretarulŭ adjunctŭ alŭ camerei comerciale şi industriale din Braşovŭ, e însărcinatŭ din partea direcţiunei museului comercialŭ a o representa pentru Braşovŭ, şi oricine voesce lămurirĭ în privinţa museului şi sĕ ia parte la elŭ, va primi informaţiunĭ dela numitulŭ. *Esposiţiunea permanentă* de produse din patriă are sĕ se deschidă deja în luna Maiu, aşa că aceia, carĭ au de gând sĕ ia parte la ea, sĕ facă la timpŭ paşii necesarĭ. Mai alesŭ se facŭ atente asociaţiunile industriale la deosebitulŭ favorŭ acordatŭ membrilorŭ lorŭ, că în casulŭ când o asociaţiune industrială intră ca atare în rĕndulŭ membrilorŭ museului şi depune taxa anuală de 10 fl., membrii asociaţiunei suntŭ scutiţĭ de plata taxei de membru. Cólele de anunţare se capĕtă dela representantulŭ museului comercialŭ. Representantulŭ e la disposiţia interesaţilorŭ în ţilele de lucru regulatŭ în órele antemeridiane în biuroulŭ camerei comerciale şi industriale.

—x—

Procuratura din *Pesta* intentă în numele comisarului de drumurĭ Emerich Farkas *procesŭ de pressă* pentru calumniă contra economului Emerich Lukacsy din Jakohalm. Acesta numi în „Jaszbereny és Videke" pe Farkas hoţŭ de cai, care a fostŭ odată legatŭ şi arestatŭ.

—x—

In *Nemet-Bely*, comitatulŭ Baranya, murì preotulŭ Alexiu *Kubinyi*, lăsândŭ în urmă'i mare avere. In testamentŭ, pe lângă altele, destină 5 galbenĭ regelui ungarŭ în semnŭ de fidelitate, 5 galbenĭ episcopului din Cincĭ-Biserici în semnŭ de stimă şi 5 galbenĭ proprietarului sĕu prinţulŭ Montenuovo în semnŭ de sinceră adoraţiune. Caracteristicŭ testamentŭ!

—x—

Poliţia din Viena a arestatŭ ţilele trecute pe unŭ servitorŭ alŭ ambasadorului italianŭ Nigra, fiind denunţat că e »irredentistŭ«, Contele Nigra a protestatŭ şi servitorulŭ fù eliberatŭ imediatŭ. Portarulŭ casei, care făcuse denunţarea, va fi datŭ în judecată pentru calumniă, deórece se pare că din motive personale a vrutŭ sĕ nenorocéscă pe servitorŭ, care e din Triestŭ de nascere.

—x—

Sĕrata arangiată Marţa trecută de corpulŭ oficerilorŭ din garnisóna Braşovului, sub numirea de „Novitäten-abend", în sala hotelului Nr. 1, a avutŭ unŭ succesŭ strălucitŭ. O societate aléssă din sînulŭ tuturorŭ naţionalităţilorŭ s'a întrunitŭ în numĕrŭ mare la acéstă frumósă petrecere. Inainte de dansŭ s'a ţdatŭ o producţiune musicală şi teatrală-comică, după o programă bine alcătuită. Dintre piesele esecutate amintimŭ pe cele esecutate cu multă dibăciă şi cu multŭ talentŭ comicŭ de d. locotenentŭ Sch.; cu deosebire succesă a fostŭ piesa »adunătorulŭ de rarităţĭ«, care a produsŭ multŭ hazŭ. Bine succesŭ a fostŭ şi dialogulŭ dela începutŭ, ér mare rîsŭ a produsŭ piesa din urmă comică la care au concursŭ mai mulţĭ d nĭ oficerĭ: „Genovefa orĭ cerbóica ca doică". In ceea ce privesce musica, dirigentulŭ musicei militare d. Kraus s'a distinsŭ cu câteva piese nouĕ, între carĭ douĕ compuse de d-sa Romanţa: „Dämmerungstraum" şi unŭ potpuriu. Cu multă precisiune au esecutatŭ d-şórele I. şi A. Bauer. In fine notămŭ nemeritele variaţiunĭ comice cu fagotulŭ de „Eusebiu Blasius". După órele 11 fiindu-se producţiunea a inceputŭ danţulŭ, care a fostŭ fórte animatŭ şi a duratŭ până târţiu după meţulŭ nopţii.

—x—

Pentru provocare la duelŭ s'a pornitŭ la propunerea procuraturei din Pesta cercetare penală contra juristului Koloman Munkacsy, care voia sĕ aplaneze o afacere cu unŭ colegŭ în modŭ „cavalerescŭ".

—x—

Sinodulŭ Românieĭ va fi convocatŭ în luna viitóre, ca sĕ esamineze proiectulŭ de lege întocmitŭ de ministerulŭ cultelorŭ pentru îmbunătăţirea sortei clerului.

—x—

Mâne, Sâmbătă în 5 Februariu s. n. se va da *balulŭ Reuniunei femeilorŭ romano-catolice* în favórea fondului casei orfanilorŭ rom. cat. După pregătirile ce s'au făcutŭ se crede, că acestŭ balŭ va fi unulŭ din cele mai frumóse în acestŭ carnevalŭ. Bilete de intrare se află de vĕndare în magazinulŭ M. &. L. Laszlo.

—x—

D-lŭ *Dr. Asachi*, profesorŭ la facultatea de medicină din Bucurescĭ, a fostŭ numitŭ în sĕptĕmâna trecută *laureatŭ alŭ facultăţii de medicină din Parisŭ.*

Din dieta ungară.

In şedinţa dela 1 Februariu a camerei deputaţilorŭ, fiindŭ desbaterea specială a bugetului, la titlulŭ fondulŭ de disposiţiune 200,000 fl.", luà cuvĕntulu şi d-lŭ deputatŭ

Vincenţiu *Babeşŭ*, avendŭ convingerea, că fondulŭ de disposiţiune n'a adusŭ ţĕrii nicĭodată fructe bune. In România fostulŭ ministru de finanţe Sturza a redusŭ fondulŭ de disposiţiune la 60.000 francĭ, fiindcă — după cum i-a comunicatŭ oratorului—s'a convinsŭ, că tóte guvernele au comisŭ abusurĭ cu fondulŭ de disposiţiune.

Ce privesce fondulŭ nostru de disposiţiune, oratorulŭ amintesce că ministru-preşedinte a vorbitŭ în anulŭ trecutŭ de sobolĭ. Oratorulŭ n'a înţelesŭ atuncĭ pe ministru-preşedinte, dér de atuncĭ s'a convinsŭ, că fondulŭ de disposiţiune a creatŭ prin organele guvernului astfelŭ de sobolĭ, carĭ suntŭ întrebuinţaţĭ a duce în rătăcire poporulŭ. In modulŭ acesta se provócă o opiniune publică îndreptată contra naţionalităţilorŭ. Guvernulŭ încă n'a prinsŭ nicĭ unŭ sobolŭ, dér i-a succesŭ a aţîţa spiritele naţiunei unguresci, ameninţând'o că naţionalităţile vorŭ periclita statulŭ ungarŭ, decă nu se păstréză tăcerea şi nu se plătesce. Acéstă tactică înfluinţézà chiar corona. E multŭ de când naţionalităţile s'au adresatŭ coronei pentru considerarea gravaminelorŭ lorŭ; sub regimulŭ lui Koloman Tisza naţionalităţile au făcutŭ esperienţa, că pe acéstă cale nu află ele nicĭ o sanare.

Oratorulŭ istorisesce, că nu de multŭ, după mórtea unui fişpanŭ, au venitŭ la ivélă acte, în care se susţine despre oratorŭ, că drumulŭ sĕu la Bucurescĭ şi de acolo îndĕrĕtŭ ilŭ face totdeuna prin Sibiu, că duce scirĭ la Bucurescĭ şi de acolo aduce instrucţiunĭ pentru metropolitulŭ românŭ. Faţă cu acésta observă oratorulŭ, că dênsulŭ nicĭodată nu călĕtoresce în România prin Ardelŭ. Oratorulŭ l'a trasŭ pe autorulŭ acelorŭ minciunĭ ad audiendum verbum, ér acesta a rĕspunsŭ, că pentru aceste raporte fişpanulŭ i-a pusŭ în vedere o bună remunerare. Elŭ ca omŭ sĕracŭ a făcutŭ ce i s'a cerutŭ şi pentru acésta a primitŭ 400 fl. (Ilaritate). Nu suntŭ aştia sobolĭ? Maioritatea de sigurŭ crede aci totŭ ce aduce înainte guvernulŭ contra naţionalităţilorŭ, şi totuşĭ aceste lucrurĭ n'au nicĭ o basă. Oratorulŭ ar primi cu mulţămită sĕ'lŭ lase ministru-preşedinte a'şĭ arunca ochii asupra însemnărilorŭ despre întrebuinţarea fondului de disposiţiune. (Viuă ilaritate.) Ministrulŭ instrucţiunei 'şĭ-a creatŭ din fondulŭ destinatŭ pentru biserica gr. or. unŭ fondŭ de disposiţiune de 20,000 fl. Decă ministrulŭ ar sci, ce felŭ de ómenĭ suntŭ aceia pe carĭ îi subvenţionézà elŭ din acestŭ fondŭ, de sigurŭ ar înceta a sprijini pe acei ómenĭ. Oratorulŭ crede a-şĭ împlini o datoriă patriotică, décă votézà contra fondului de disposiţiune.

Ministru-preşedinte *Tisza* declară, că nicĭ acum, nicĭ altădată nu va satisface dorinţei deputatului Babeşŭ d'a se uita în socotelile fondului de disposiţiune. (Ilaritate, aprobărĭ.) Pentru aceea trebue sĕ întrebe pe deputatŭ Babeşŭ, că óre posede vr'o garanţiă despre aceea, că acela care — cum susţine dênsulŭ — a istorisitŭ altuia neadevĕrurĭ, dênsului i-a spusŭ necondiţionatŭ adevĕrulŭ? (Ilaritate.) D-lŭ deputatŭ póte fi asiguratŭ, că d. ministru alŭ instrucţiunei de sigurŭ cere lămurirĭ dela aceia, pe carĭ trebue sĕ-i întrebe. D-lŭ deputatŭ sĕ nu considere ca ofensă, décă asupra ministrului a avutŭ unŭ efectŭ fórte liniştitorŭ împrejurarea, că Babeşŭ nu e mulţămitŭ cu aceea, că ministrulŭ cultelorŭ a împărţitŭ ajutórele. (Aplause'n drépta.)

Se putea unŭ rĕspunsŭ mai secŭ şi o bucuriă mamelucéscă mai mare?

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 4 Februariu. — Scirea fóiei „N. fr. Presse": **Intrunirea delegaţiunilorŭ s'a luatŭ în perspectivă pe ţiua de 10 Martie. Decretulu pentru oprirea esportului de cai se va publica Sâmbătă orĭ Dumineca.**

ROMA, 4 Februariu. — In timpulŭ şedinţei camerei a fostŭ la muntele Centurio o manifestaţiune. Oştirea a trebuitŭ sĕ ţină liberă trecerea. — In cameră pledară mai toţĭ oratorii pentru pedepsirea Abisinienilorŭ, votară creditulŭ, guvernulŭ puse cestiunea de încredere, după care s'a închisŭ desbaterea.

BUCURESCI, 4 Februariu. — *Camera a votatŭ unanimŭ creditulŭ de cincĭ milióne pentru completarea înarmărilorŭ.*

DIVERSE.

Inblânţitŭ. — Inainte cu şése anĭ căpĕtă tênĕrulŭ lordŭ Doneraile, dela amiculŭ sĕu ducele de Edinburg, unŭ pui de vulpe ca darŭ. Vulpea fù dresată ca şi unŭ câne, urma stăpânului orĭ şi unde, aporta etc. In 24 Ianuariu se duse lordulŭ Doneraile cu vulpea în sanià la preumblare, deodată sărì vulpea în susŭ şi-lŭ muşcă prin grósa mănuşe până la osŭ. După aceea se aruncă asupra visitiului causându-i şi acestuia mai multe rănĭ. Vulpea murì după câteva momente şi la secţare se dovedì, că fusese turbată. Lordulŭ Doneraile şi visitiulŭ sĕu s'au dusŭ la Parisŭ, deorece Pasteur a declaratŭ, la rugarea lordului făcută pe cale telegrafică, că nu se póte duce cu nicĭ unŭ preţŭ în castelulŭ Doneraile ca sĕ'ĭ cureze.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

---

4) Profesia, care dispune mai multŭ la oratoriă, e advocatura. Advocaţii se vorŭ putea împărţi dintr'unŭ punctŭ de vedere în: a) oratorĭ cu imaginaţiă, carĭ facŭ efectŭ prin metafore, dér carĭ în genere facŭ abusŭ şi.. o scrintescŭ; b) oratorĭ logicĭ, carĭ ar trebui sĕ fiă abundanţĭ nu concişĭ şi carĭ mai totdeuna, vrêndŭ sĕ fiă scurţĭ şi coprinţĕtorĭ, devinŭ obscurĭ; e) oratorĭ maliţioşĭ, carĭ caută sĕ împungă prin alusii, ce potŭ fi fine, şi atuncĭ placŭ ascultătorilorŭ, séu grosolane şi atuncĭ nu placŭ

O altă împărţire ar fi în: economişţĭ, juriştĭ, specialiştĭ, regulamentarĭ, fraseologĭ, generalisatorĭ şi intrerupĕtorĭ. a). Oratorii economiştĭ suntŭ de mai multe soiurĭ: unii, de pildă, sciu sĕ 'ţĭ grupeze cifrele aşa încâtŭ sĕ credĭ că este în excedentŭ, când eştĭ în deficitŭ; alţii, când este vorba de drumurĭ de fierŭ, tragŭ cu buretele peste vre-unŭ oraşŭ mare, ca sĕ viă linia pe la moşia lorŭ; alţii cerŭ mărirea impositelorŭ funciare, fiindcă ei n'au nicĭ unŭ petecŭ de pămĕntŭ. b). Oratorii juriştĭ credŭ în tóte că dreptulŭ civilŭ e mai presusŭ ca dreptulŭ politicŭ şi rĕmânŭ totŭ cu litera mórtă. c). Oratorii specialiştĭ spunŭ totdeuna idei sănĕtóse,— căcĭ nu vorbescŭ decâtŭ în materii în carĭ se pricepŭ—dér pierdŭ, pentru că întrebuinţézà prea mulţĭ termenĭ technicĭ. d). Oratorii guvernamentalĭ suntŭ în stare sĕ vorbéscă césurĭ pentru călcarea unui micŭ articolŭ din regulamentŭ. e). Oratorii fraseologĭ se ocupă numai de forma fraselorŭ. f). Oratorii generalisatorĭ iau principii şi conclusii de prin cărţĭ fără sĕ ţiă sémă décă se potrivescŭ séu nu cu cestiile. g). Oratorii întrerupĕtorĭ suntŭ de douĕ felurĭ: carĭ vorbescŭ şi carĭ nu vorbescŭ. Cei carĭ vorbescŭ facŭ sgomotŭ mare; imită pe tóte dobitócele prin strigătele lorŭ; au predilecţiă pentru monosilabe: A! O! Da! Nu!

h) Cei carĭ nu vorbescŭ au argumentele cele mai convingĕtóre. In unele parlamente scaunele suntŭ ţintuite. Acestŭ felŭ de oratorĭ însĕ nu suntŭ deşĭ în Camere, suntŭ pe strade...

Unŭ lucru care póte sĕ ridice séu sĕ scadă pe unŭ oratorŭ ar fi aprecierea ţiarelorŭ, dér unŭ acelaşĭ discursŭ ilŭ veţĭ judecatŭ într'unŭ chipŭ de gazete oposiţioniste şi cu totulŭ contrarŭ de gazete d'ale guvernului, încâtŭ te întrebĭ: unde e adevĕrulŭ?

Apoi trece la elocuenţa miniştrilorŭ. Primulŭ ministru trebue sĕ se ţie în regiunile inalte, sĕ vorbéscă rareorĭ, sĕ nu se amestece decâtŭ în afacerile marĭ.

Ministrulŭ de esterne trebue sĕ fie totdéuna obscurŭ, sĕ nu vorbéscă multŭ, ba încă nicĭ câtŭ trebuie, sĕ fie cu o hii în patru, căcĭ prin tribune suntŭ amba sadorii puterilorŭ streine

Ministrulŭ de justiţiă sĕ fie lucidŭ şi seninŭ, sĕ nu se aprinţă nicĭodată..

Ministrulŭ de instrucţiă trebue sĕ vorbéscă corectŭ, sĕ nu insulte pe aceia, în capulŭ cărora se află.

Ministrulŭ de interne trebue sĕ se feréscă de cele ce se facŭ de obiceiu, ca... plătirea delatorilorŭ ca sĕ calomnieze. etc.

Dintre tóte elocuenţele, cele mai la ordinea ţilei suntŭ: cea parlamentară şi cea în aerŭ liberŭ.

Elocuenţa parlamentară nu e împodobită cum e cea academică, ba e bruscă, chiar brutală, dér are o limită: regulamentulŭ.

Elocuenţa de întrunirĭ publice séu de aerŭ liberŭ nu cunósce nicĭ o margine.

Felulŭ ântêiu se cere în timpurĭ mai liniştite, felulŭ alŭ doilea în timpurĭ de criză.

Ca esemplu de aşa oratorĭ, conferenţiarulŭ ia dela Englesĭ pentru ântêia pe *Macaulay*, din care citesce o bucată de discursŭ precum şi o bucată din o istoriă a lui în care cade fără voiă în elocuenţă; ér pentru a doua pe *O'Connell*, furtunosulŭ oratorŭ irlandesŭ, din care érăşĭ citesce o bucată plină de o fórte mare energiă.

Conferenţiarulŭ încheiă ţicêndŭ, că pentru ţéra nóstră e de preferitŭ genulŭ lui Macaulay, decâtŭ alŭ lui O'Connell, pentru că noi trebue sĕ mergemŭ pe o cale de progresŭ evoluţionistŭ, nu revoluţionarŭ...

(„România«) *Gheorghe dela Plevna.*

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Februariu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	94 40
Rentă de hârtiă 5%	85 10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —
Bonurĭ rurale ungare	103.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.20
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 20
Bonurĭ rurale transilvane	103 20
Bonurĭ croato-slavone	103 20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118 75
Renta de hârtiă austriacă	75.65
Renta de arg. austr.	80 50
Renta de aurŭ austr.	109 20
Losurile din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare	864 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287 25
Act. băncei de creditŭ austr.	282.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.—
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 15
Londra 10 Livres sterlinge	127.60

Cursulu pieței Brașovu

din 4 Februariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.46	Vend.	8.48
Argint românesc	»	8.42	»	8.44
Napoleon-d'orĭ	»	10.15	»	10 17
Lire turcescĭ	»	11.42	»	11.45
Imperialĭ	»	10.42	»	10.46
Galbenĭ	»	6 04	»	6.08
Scrisurile fonc. »Albina»	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116 —	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clușiu	5.30	—	5 56	—
	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.04
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.24
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbeu	—	—	4 36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1 13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigișora	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	—
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenu de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.24
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Berzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4 52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4 10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Berzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10 17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12 46	—
Teiușŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenu de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 41
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ